

вивести економіку на новий рівень та дати простір розвитку ринкових і соціальних перспектив.

Рис. 2. Цільові програми зниження рівня сільського безробіття
Джерело: сформовано на основі даних [5]

1. Офіційний сайт Міжнародної організації праці - Режим доступу: <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm> (дата звернення: 23.11.2022)
2. Закон України "Про зайнятість населення" // Відомості Верховної Ради. — 1991. — № 14. - С. 170
3. Державної служби статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 23.11.2022)
4. Офіційний вебпортал парламенту України / Верховна Рада України - Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/print/221573.html> (дата звернення: 23.11.2022)
5. Слюсар С.Т. Аналіз рівня безробіття в Україні: проблеми і шляхи його подолання / С. Т. Слюсар // Економіка АПК. - 2018. - № 5. - С. 85-92. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2018_5_11 (дата звернення: 23.11.2022)

Ходирєва О.О.

асистент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин
Національний технічний університет «Харківський Політехнічний інститут», м. Харків,
Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ ТРЕНДІВ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ПРАЦІ У СФЕРІ ІТ -БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Війна збільшила рівень ризику та невизначеності, створивши бар'єри для вільного руху робочої сили. Це в свою чергу призвело до значного послаблення інститутів ринку праці та їхнього ефективного функціонування. Економічні проблеми у поєднанні із масштабними внутрішніми переміщеннями робочої сили та потоками біженців завдають значної шкоди та призводять до втрат у сфері зайнятості та доходів. Зростання безробіття, соціальна ізоляція,

гендерна нерівність та поширення бідності є одними з основних негативних соціальних наслідків війни[1; 2, с.11].

Наразі отримання релевантної інформації щодо тенденцій на ринку є досить складним завданням, оскільки в країні, де йде війна постійно змінюється чисельність та склад робочої сили, а дані, часто надаються з затримкою або є не точними. Порівняно з іншими галузями економіки ІТ-бізнес виявився достатньо стресостійким навіть під час війни, але і він зазнав деяких змін. Так близько 40% українців втратили роботу під час війни. Але в ІТ-секторі це значення зупинилося на рівні 6%. Під час проведення дослідження нам вдалося виокремити наступні тренди, які зараз діють в ІТ-бізнесі.

1. Значне зниження попиту на ІТ-фахівців та зменшення пропозиції вакансій. Так, за даними сайту Джинні, на одну вакансію у червні 2022 року претендувало 3 фахівця. За даними сайту Доу, число відгуків на одну вакансію у червні 2022 року складало 14,99 [3].

2. Майже всі компанії зменшили кількість вакансій для українців. З десяти найбільших ІТ-компаній, що діють в Україні (EPAM, SoftServe, GlobalLogic, Luxoft, Ciklum, NIX, DataArt, EVOPLAY, Intellias, ZONE3000) більшість зменшила або зупинила найм в Україні одразу після початку війни чи перенесла його за кордон. Більшість з цих вакансій передбачає віддалену роботу або релокейт працівника.

3. Значно знизилась пропозиція вакансій для інтернів або спеціалістів з досвідом роботи менше ніж один рік. Частка вакансій для них у червні 2022 року складає лише 7% від загальної кількості, у порівнянні з 9,2% у червні 2021 року. А найбільшим попитом користуються спеціалісти з досвідом роботи 3-5 років. Їх частка у загальній кількості вакансій у червні 2022 року зросла на 4% в порівнянні з 2021 роком і складає 38% [3].

4. Зарплати ІТ-фахівців майже не змінилися. Так за даними рекрутингової агенції ІТExpert збільшили оплату праці у 16% ІТ-компаній, зменшили у 13%, а 67% роботодавців не змінили заробітну плату з початку війни[4]. Що стосується соціального пакету ІТ-спеціалістів, то він в деяких компаніях змінився навіть у кращій бік. Так деякі компанії додали до соцпакетів опції медичного страхування, релокації, психологічної допомоги.

5. Значно збільшилася частка закордонних вакансій. Так у червні 2021 році вона складала 8%, а в червні 2022 року зросла до 26% публікацій. Близько третини з пропозицій роботи закордоном припадає на Польщу [3].

6. Щодо України, то значна кількість пропозицій передбачає роботу в західних регіонах. Так частка вакансій у червні 2021 року для Харкова складала 16%, для Львова - 17,9%. В червні 2022 року вона відповідно склала 6% і 20,5% [3].

7. ІТ-спеціалісти все більше працюють віддалено. Так відсоток пропозицій віддаленої та/або гібридної форми праці у червні 2022 року складає 75% у порівнянні з 52% у пандемійному червні 2021 року [3].

Таким чином нестабільні, небезпечні умови праці, можливість мобілізації працівників, ризики форс-мажору та інші завдали свого впливу на ІТ-бізнес. Тому існуючі тренди в майбутньому можуть перетворитися на негативні тенденції. Основним завданням на сьогодні є забезпечити подальшу стабілізацію та зростання ІТ-галузі, щоб зберегти інтелектуальний потенціал її працівників в межах України та завадити відтоку кадрів закордон.

1. Пищуліна О., Маркевич К. РИНОК ПРАЦІ В УМОВАХ ВІЙНИ: основні тенденції та напрями стабілізації. *Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова*. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2022/07/18/2022-ANALIT-ZAPIS-PISHULINA-2.pdf> (дата звернення: 08.12.2022).

2. Khodyrieva O. Optimization of the recruitment process as a necessary condition for the development of the organization. *Управління змінами та інновації*. 2022. No. 3. P. 11–14.

3. Тренди jobs.dou.ua | DOU. *Вакансії* | DOU. URL: <https://jobs.dou.ua/trends/> (дата звернення: 08.12.2022).

4. 4 тренди ІТ-ринку праці під час війни: дослідження ІТExpert. *ІТ-рекрутингове агентство "ІТExpert"*. URL: <https://itexpert.work/uk/4-trendy-it-rynku-praczi-pid-chas-vijny-doslidzhennya-itexpert-it-rekrutynghove-agentstvo-itexpert/> (дата звернення: 08.12.2022).